

mušė labai skaitlingas bolševikų eiles.

Eikotiškio pušynėlis. Už 3,5 km. nuo Degučių yra pušynėlis, vadinamas Eikotiškiu. Jame randama žmonių kaulų, įvairių ginklų ir šarvų dalių. Manoma, kad šioje vietoje kadaise būta kapinių. Netoli nuo Eikotiškio yra lyguma, kurią žmonės vadina Podvaisku.

5. Dusetų valsčiuje

Valdiški miškai:

Giria (844 ha — mišrus)—prie Sartų ežero. **Ilgaišilis** (244 ha — spygliuotis) — tarp Igašilio vkm. ir Gipėnų km. **Kavolių šilelis** (52 ha — spygliuotis)—prie Berniūnų km. **Jaskoniškės** (210 ha — spygliuotis) — prie Jaskoniškių. **Eglynas** (59 ha — spygliuotis)—prie Jaskoniškių km. **Ba-
rauka**, arba **Šlapės** (331 ha — spygliuotis)—prie Avižių ir Šlapių km. **Šilelis** (45 ha—mišrus)—prie Padustėlio km. **Sruogikės**, arba **Trakelis**, **Antalieptės šilas** (547 ha — spygliuotis) — tarp Antalieptės ir Padustėlio.

Privatiški miškai:

Česnavikių miškas (50 ha)—prie Česnavikių km.

Griežimai (10 ha) — prie Dikmonių kaimo. **Navikų miškas** (20 ha — mišrus) — prie Navikų vienkiemio. **Gojus** (10 ha — spygliuotis) — prie Raudankos vienkiemio. **Naprelių miškas** (18 ha — lapuotis) — prie Naprelių vkm. **Škūgos** (25 ha — lapuotis) — ties Škūgų kaimu. **Krioviškio miškas** (9 ha — lapuotis) — netoli Krioviškio kaimo. **Kriuovų miškas** (13 ha — lapuotis) — prie Kriuovų kaimo. **Ažuolija** — Pažiegės kaimo lauke.

Pakriuginių miškas. Dusetų v., prie Betiškių kaimo, yra Pakriuginių miškas, apie kurį štai ką žmonės pasakoja. Vieną kartą Betiškių kaimo ūkininkas daręs alų. Kai statinė buvus padaryta, alus išsiveržęs ir susispietęs Pakriuginių miške, alksnių krūme.

Sruogiškių, arba Trakelis, Antalieptės šilas Apie 1 km. atstume nuo Antalieptės miestelio, prie pat Guntulių kaimo, yra pušių miškas, kuris antalieptiečių ir atvykstančių vasarotojų vadinamas Antalieptės kurortiniu mišku, arba Trakeliu. Šis miškas pries Didįjį karą priklausė Antalieptės vienuolynui, bet dabar priklauso valstybei ir priskirtas Dusetų girininkijai. Miškų administracijos šiam miškui duotas Sruogiškių miško

vardas. Toks vardas duotas nuo esamo netoli miško Sruogiškių vienkiemio pavadinimo. Paliai šį mišką iš rytų pusės per lapuočių krūmus teka į Šventąją upę negili, bet srauni Liedelės upelė. Vasaros metu nemažai šiame miške žmonių taiso sau plaučius ar šiaip pairusią sveikatą. Kad šio miško pušų kvapas stiprina sveikatą, tai suprato dar prieš Didįjį karą ir buvusio rusų vienuolyno vienuolės, kurios 1911 metais šiame miške buvo pradėjusios statyti vilą. Šalia vilos tais pačiais metais buvo pradėtas statyti ir šio miško eiguliui gyvenamas namas. Kilus Didžiajam karui, vienuolės išsikraustė į Rusiją, ir vila liko galutinai neįrengta. Užėjus karui, apylinkės gyventojai vilą ir eigulio gyvenamąjį namą išardė ir šių pastatų visą medžiagą išvežė pas save į namus. Šių pastatų buvimą dar ir dabar liudija kyšantieji iš po samanų pamatų akmenys.

Kuzavinė. Dusetų valsčiuje, netoli Pimpių kaimo, yra miškelis, pavadintas Kuzavine. Šio miškelių vardas yra surištas su tokiu padavimu. Kur dabar stovi Kuzavinės miškelis, ten seniau augusi labai didelė giria. Joje buvę labai daug liepų ir bičių. Ūkininkai, pastebėję bites, pradėjo traukti kuzavus, arba avilius. Nuo to laiko šis miškas ir buvęs pavadintas Kuzavine.

Pakapės miškas. Pakapės miškas yra Dusetų v., prie Varniškių kaimo. Šitame miške stovi didelis skardžius, kurio pašlaitėj teka upelis. Žmonės pasakoja, kad šitame skardžiuje vaide-nasi. Vieną kartą, dvyliktą val. nakties, per Pakapės mišką, per jo skardžių ėjęs vienas žmogus. Jam beeinant staiga pradėjęs nuo kalno pakalnėn riedėti didelis malūno ratas, kuris su triukšmu, laužydamas medžius ir krūmus, nugar-mėjęs upelin ir pranykęs.

Meškalaukių miškas. Dusetų v., Sadūnų, Jadaugių, Peškaitiškių ir Betiškių kaimų laukų susidurime, auga miškai, vadinami Meškalaukais. Seni žmonės pasakoja, kad šiame miške kadaise augę labai stori medžiai: epušės, juodalksniai, beržai, liepos ir kt. Jų drevėse veisėsi daug bičių, kurių medų labai mėgdavusios meškos. Pastarosios dažnai išeidavusios iš miško į laukus. Be to, čia seniau daug būta ir kitokių žvėrų: šernų, lapių, opšrų, o ypač vilkų.

Meškalaukių pakraštyje, Jadaugių ir Sadūnų kaimų laukuose, yra vietų, kurias vietiniai žmonės vadina Vilkaduobėmis. Seniau šioje vietoje žmonės iškasdavę galias duobes, įdėdavę mėsos ir pridengdavę jas šakomis, o kitą dieną jau rasdavę jose įkritusių vilkų. Dabar iš tų vilka-

duobių paliko tiktai jų žymės.

Šaukonyčios miškas. Šaukonyčios miškas auga prie Varniškių kaimo, Dusetų v. Apie šio miško vardo kilmę žmonės štai ką pasakoja. Senovėje šį mišką valdęs ponas Šaukonis. Bet į tą mišką buvęs įsikišęs vieno paprasto kaimiečio ūkininko žemės plotas. Matininkui matuojant žemes, kilo tarp pono ir kaimiečio ginčas dėl sienos. Ponas norėjo kaimiečio žemes pasisavinti, o kaimietis nesutiko užleisti. Kaimietį užstojo kiti ūkininkai. Matininkas, matydamas pono gobšumą, kirto jam kuoka į galvą ir užmušė. Ponas buvo palaidotas tame pačiame miške ant kalbamos žemės ribos. Nuo to laiko miškas buvęs pavadintas Šaukonyčia.

Duobių miškelis. Dusetų valsčiuje, Kalniškių kaimo žiemuose, auga Duobių miškelis, kuris priklauso to paties kaimo ūkininkui Kuzmai Antanui. Šioje vietoje, kaip pasakoja seni žmonės, kadaise buvę kapai. Dabar čia randama žmonių kaulų, kareivių sagų. Seniau Duobių miškelyje vaidendavęsi: naktį vaiduokliai žmonėms kelią pastodavę ir juos primušdavę.

Pajuodės krūmai ir skardžiai. Už 1,5 km. į pietus nuo Dusetų—Avilių vieškelio, tarp Kal-

velių ir Varniškių kaimų, stovi Pajuodės skardžiai, apaugę krūmais. Žmonės pasakoja, kad naktį iš šitų krūmų išeinąs juodas katinas ir šokinėjęs apie Varniškių ežerą.

Imbrado valsčiuje

Valdiški miškai:

Gaidiškės (71 ha—mišrus) — prie Vaidminių km. **Ščiūrai** (40 ha—mišrus) — ties Suvieko dv. **Suvieko šilelis** (40 ha—lapuotis) — prie Suvieko dv. **Lygumai** (213 ha—mišrus) — prie Stelmužės. **Baltamiškis** (105 ha—mišrus) — prie Kuklių km. **Dubauka** (31 ha—mišrus) — ties Laužadžių km. **Kyviškės** (25 ha—mišrus) — prie Kyviškių km. **Juozapavos miškas** (45 ha—mišrus) — prie Juozapavos vkm. **Avilių miškas** (199 ha—mišrus) — prie Miličų ir Moršuniškių km. **Romancų** (245 ha—spygliuotis) — prie Romancų ir Lokių km.

Privatiški miškai:

Stelmužės miškas (40 ha—mišrus) — prie Stelmužės dvaro. **Medaikiškių miškas** (11,3 ha—mišrus) — prie Medaikiškių km. **Mazūrų**

prie Olio ežero, apaugusio krūmais, turi apie 5 ha ploto. Žmonės pasakoja, kad šioje pelkėje buvęs apsigyvenęs velnias ir virdavęs smalą. Šalia pelkės eina kelias Baibiai — Drobai. Kam tekdavę šiuo keliu važiuoti anksti rytą, tam velnias ištepdavęs smala ratus, ir jie nebegalėdavę suktis iki saulės užtekėjimo. Pėstiems keleiviams velnias siūlydavęs grikinių bandelių, bet jos būdavusios iš smalos keptos. Nuo to laiko šias pelkes žmonės vadina Smališkėmis.

Dusetų valsčiuje:

Ažubalių pelkės turi apie 64 ha ir stovi Barniūnų ir Bilaišių kaimo laukuose.

Girios pelkė užima apie 30 ha ir stovi Kalbutiškės kaimo žemėje.

Vanaginė (10 ha) — Eivenių kaimo lauke.

Paupė (15 ha) — Kairionių kaimo lauke.

Salos pelkynas (12 ha) Brogiškių kaimo lauke.

Ilgaraistis (10 ha) — Vozgėlių kaimo žemėje.

Medinos bala telkšo Vozgėlių kaimo lauke.

Žmonės pasakoja, kad čia seniau buvęs ežerukas. Toje vietoje naktimis vaidendavęsi. Vienas ūkininkas turėjęs pasistatęs trobesius, bet dėl vaiduoklių negalėjęs gyventi. Kaimo naktigoniai prie tos balos bijodavę nakvoti, nes baidyklės juos išbaidydavusios arba visokių šposų iškrėsdavusios: apgaubdavusios žvejų tinklu, pavirsdavusios šunimis ir kąsdavusios, pipkes iš dantų ištraukdavusios.

Pailgės bala gili, prieina prie Ilgio ežero ir turi 12 ha ploto.

Rūdinės pelkės užima apie 12 ha ir guli prie Čiauno ežero, Vabolių kaimo lauke.

Vykabalės (15 ha) — prie Vyko ežero, Vainiūnų kaimo žemėje,

Aldrakumpis (17 ha) — Anapolio kaimo lauke.

Imbrado valsčiuje:

Sabaliai (20 ha). Ši bala tinkanti medžioklei, nes joje esą daug zuikių ir laukinių paukščių.

Galubiškis turi apie 100 ha, tinka durpių gamybai ir priklauso Maršaniškių ir Avilių kaimams.

Avilaitis užima apie 50 ha ir prieina prie Navikų, Avilaičių ir Medinkos kaimų.